

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра фінансів

БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦТВА

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів

напряму 6.030508 «Фінанси і кредит
(Шифр за ПП 5.12.1в)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(Шифр за ПП 5.7.1в)

Дніпро

2018 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Адонін Сергій Вікторович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування»

« _____ » _____ 2018 року, протокол № _____

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва» складена відповідно до СВО ДНУ ОПП Фінанси, банківська справа та страхування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є характерні особливості фінансового планування прибутку, активів, капіталу, грошових потоків, інвестицій підприємств, система бюджетів підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на вивченні дисциплін «Фінанси», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Фінансово-економічний аналіз», «Бюджетна система», «Податкова система».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-концептуальні основи бюджетування
2. Технологія розробки бюджетів

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва» є формування у студентів системи спеціальних знань у сфері фінансових відносин, пов'язаних з впровадженням бюджетних систем, що дозволить удосконалити управління грошовими потоками суб'єктів господарювання, активами та пасивами з метою пошуку найоптимальнішого варіанту діяльності підприємства чи його окремих структурних підрозділів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» є:

- знання сутності та принципів фінансового планування;
- оволодіння методами фінансового планування;
- усвідомлення організації оперативного, поточного та перспективного фінансового планування на підприємстві;
- знання сутності та призначення бюджетування;
- визначення системи бюджетного управління на підприємстві;
- оволодіння методикою бюджетування на підприємстві;
- усвідомлення видів та особливостей розробки бюджетів на підприємстві;
- знання бюджетної організації та мотивації на підприємстві.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- економічний зміст, задачі та принципи фінансового планування;
- методи фінансового планування;
- особливості організації фінансового планування на підприємстві;
- систему бюджетного управління на підприємстві;
- методикою бюджетування на підприємстві;
- організацію процесу бюджетування на підприємстві;
- особливості розробки бюджетів на підприємстві

вміти :

- визначати сутність та особливості фінансового планування на підприємстві;

- використовувати методи фінансового планування;
- вести організацію фінансового планування;
- визначати систему бюджетного управління на підприємстві;
- складати різні види бюджетів на підприємстві;
- володіти основами бюджетного планування на підприємстві;
- усвідомлювати сутність бюджетної організації та мотивації

На вивчення навчальної дисципліни відводиться
 150 годин/5 кредити ECTS (для напряму 6.030508);
 120 годин/4 кредити ECTS (для спеціальності 072).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ БЮДЖЕТУВАННЯ

ТЕМА 1. Фінансове планування як основа бюджетування діяльності підприємства.

Економічний зміст, завдання та принципи фінансового планування. Етапи фінансового планування. Методи фінансового планування: метод економічного аналізу; нормативний метод; балансовий метод; метод багатоваріантності розрахунків; метод дисконтування грошових потоків; методи економіко-математичного моделювання. Організація поточного планування на підприємстві. Методи розробки прогнозованого балансу доходів і витрат. Процес поточного планування. Організація оперативного фінансового планування на підприємстві. Платіжний календар. Касовий план. Податковий календар. Перспективне фінансове планування та його особливості в сучасних умовах.

ТЕМА 2. Призначення та роль бюджетування на підприємствах у сучасних умовах.

Сутність та призначення бюджетування. Очікувані результати після впровадження бюджетування на підприємстві. Переваги та недоліки бюджетування. Склад бюджетування: технологія, організація, автоматизація фінансових розрахунків. Функції бюджетування: планування діяльності підприємства; розрахунок різних варіантів бюджету; моніторинг виконання бюджетів та процесів виробничо-господарської діяльності; аналіз виконання бюджету; контроль. Принципи бюджетування на підприємстві.

ТЕМА 3. Система бюджетування на підприємствах.

Система бюджетного управління на підприємстві. Механізм бюджетного управління. Основні недоліки існуючої системи управління. Етапи розробки системи бюджетного управління. Чинники, що впливають на систему бюджетування підприємства: зовнішні та внутрішні. Архітектура бюджетної системи: процеси та компоненти бюджетування. Об'єкти бюджетування. Плани та звіти бюджетної системи. Моделі бюджетного управління: індивідуальна, універсальна, бюджетування окремих галузей господарської діяльності, бюджетування фінансових потоків, бюджетування товарно-матеріальних потоків (управління рентабельністю).

ТЕМА 4. Механізм бюджетування на підприємстві.

Методика бюджетування на підприємстві: на основі фінансової структуризації; на основі моделювання бізнес-процесів. Методичні підходи до складення бюджетів: бюджетування через прирощування, бюджетування «з нуля». Особливості методики бюджетування. Класифікація бюджетів в бюджетуванні: за сферами діяльності підприємства; за видами витрат; за номенклатурою витрат; за методами розробки; за тривалістю планового періоду; за періодом складення; за безперервністю планування; за ступенем інформації. Класифікація доходів у бюджетуванні: дохід (виручка) від реалізації продукції; інші операційні доходи; фінансові доходи; доходи від надзвичайних подій. Класифікація витрат: постійні та змінні; прямі та непрямі; управлінські, комерційні, інші непрямі. Бюджетний контроль та регулювання на підприємстві: сутність, предмет, об'єкти, суб'єкти бюджетного контролю, інструментарій. Класифікація бюджетного контролю: за етапами контролю; за рівнем охоплення; за терміновістю проведення; за рівнем централізації; за формами здійснення. Послідовність здійснення процесу контролювання та регулювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЯ РОЗРОБКИ БЮДЖЕТІВ

ТЕМА 5. Основні організаційні етапи постановки та впровадження бюджетування на підприємстві.

Технологія побудови фінансової структури підприємства. Моделі, що використовуються для побудови організаційної структури: древовидова та матрична. Основні розділи положення про фінансову структуру підприємства. Класифікація центрів фінансової відповідальності у фінансовій структурі підприємства: згідно з обсягом повноважень; згідно з задачами та функціями, що виконуються. Фінансова структура багато профільних комерційних структур, компаній з класичною лінійно-функціональною структурою управління. Критерії віднесення структурних підрозділів до типів ЦФВ. Бюджетний регламент: сутність, завдання та структура. Положення про бюджетний регламент. Організація процесу бюджетування на підприємстві. Основні підходи до організації процесу бюджетування на підприємстві.

ТЕМА 6. Види та особливості розробки бюджетів на підприємстві.

Бюджет продаж: сутність, методи розрахунку обсягу майбутніх продаж; графік надходжень від продаж. Бюджет виробництва : сутність, виробнича програма, планування запасів на складі; метод АВС. Бюджет закупівлі матеріалів: сутність; методика розробки; розрахунок загального обсягу закупівлі. Бюджет витрат на оплату праці: сутність, склад (змінна та умовно-змінна частини). Ознаки класифікації витрат на оплату праці. Бюджет непрямих витрат виробництва. Бюджет адміністративних витрат. Бюджет витратна збут. Бюджет доходів та витрат. Бюджет руху грошових коштів. Прогнозний баланс.

ТЕМА 7. Бюджетне планування.

Сутність та переваги бюджетного планування. Вибір бюджетного періоду. Чинники, що впливають на вибір бюджетного періоду. Принципи бюджетного планування: за ознаками побудови; за змістовим наповненням. Процес бюджетного планування: етапи; інформаційна база; основні цілі і задачі. Методи бюджетного планування: за порядком розробки бюджетів; у залежності від рівня централізації

управління на підприємствах; за рівнем пристосування бюджетного планування до змін середовища функціонування підприємств; у залежності від вихідної бази; за способом розрахунку планових бюджетних показників; за вибором об'єктів бюджетного планування.

ТЕМА 8. Бюджетна організація та мотивація на підприємстві.

Сутність бюджетної організації на підприємстві. Центри відповідальності та їх класифікація: за обсягом повноважень та відповідальністю; за функціональною ознакою; за територіальною ознакою; по зв'язку з діючою організаційною структурою управління. Сутність бюджетного комітету та підходи до формування його складу. Особливості формування організаційної структури: на великих підприємствах; на середніх підприємствах; на малих підприємствах. Бюджетна мотивація: сутність та характеристика; моральне бюджетне мотивування.

3. Рекомендована література

3.1. Базова література:

1. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. - Київ : Либідь, 2013. - 384 с.
2. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посібник / О.О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2013. – 554 с.
3. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник / Г.І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 320 с.
4. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч.-метод. по-сіб. для самост. вивч. дисц. / [О.О. Терещенко, Я.І. Невмержицький, А.П. Куліш та ін.]; за заг. ред. О.О. Терещенка. – К.: КНЕУ, 2016. – 312 с.

3.2. Додаткова література:

1. Бахрамов Ю.М. Финансовый менеджмент / Ю.М. Бахрамов, В.В. Глухов. – СПб.: Лань, 2006. – 736 с.
2. Белолипецкий В.Г. Финансы фирмы [Текст] : Курс лекций / В.Г. Белолипецкий; Под ред. И.П. Мерзлякова. – М. : ИНФРА-М, 1998. – 298с.
3. Белых Л.П. Основы финансового рынка. 13 тем [Текст]: Учеб. пособие для вузов / Л.П. Белых. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999. – 231с.
4. Бердар М.М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства / М.М. Бердар // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 18. – С. 33-37. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2017/8.pdf
5. Білоченко А.М. Удосконалення формування та реалізації дивідендної політики підприємств з державною часткою в Україні / А.М. Білоченко // Фінанси України. – 2008. - № 5. – С. 96-102.
6. Бланк И.А. Словарь-справочник финансового менеджера [Текст]: справочное пособие / И.А. Бланк. – К. : Ника-Центр, Эльга, 1998. – 480 с.

7. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами [Текст] / И.А. Бланк. – К. : МП “ИТЕМ лтд”, СП “АДЕФ-Украина”, 1996. – 534 с
8. Бланк И.А. Управление инвестициями предприятия [Текст] / И.А. Бланк. – К: Ника-Центр, 2003. – 480 с.
9. Бланк И.А. Управление прибылью [Текст] / И.А. Бланк: изд. 2-е, расш. и доп. – К: Ника-Центр, 2002. – 752с.
10. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия [Текст] / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2003. – 496 с.
11. Бланк И.А. Управление формированием капитала [Текст] / И.А. Бланк. – К: Ника-Центр, 2002. – 512с.
12. Боронос В.Г. Внутрішні джерела фінансування в загальній системі антикризового управління/ В.Г. Боронос, Н.О. Сторчака // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. Науково-практичний збірник. – № 5. – 2009. – С. 69-76.
13. Буренин А.Н. Рынок ценных бумаг и производных финансовых инструментов: Учебное пособие / А.Н. Буренин. – М.: Федеративная Книготорговая Компания, 1998. – 352 с.
14. Буряченко А.Є. Короткострокові позички як інструмент оперативного бюджетного регулювання / А.Є. Буряченко // Фінанси України. – 2010. - № 3. – С. 22-29.
15. Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование [Текст] : учебник. 2-е изд., испр. и доп. / М.И. Бухалков. – М : ИНФРА-М, 2001. – 400 с.
16. Ванькович Д.В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств / Д.В. Ванькович // Фінанси України. – 2004. - № 9. – С. 112.
17. Великий Ю.М. Особливості дивідендної політики українських корпорацій / Ю.М. Великий // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – Випуск 17. – С. 219-223. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/49.pdf>
18. Висоцька І.Б. Оптимізація структури капіталу підприємства з метою підвищення його фінансової безпеки / І.Б. Висоцька, В.В. Комаричина // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Випуск 23.1. – Львів, 2013. – С. 224-230.
19. Вишивана Б.М. Оцінка експортно-імпортової діяльності в Україні / Б.М. Вишивана // Фінанси України. – 2008. № 1. – С. 55-64.
20. Воробйов Ю.М. Фінансовий капітал акціонерних компаній / Ю.М. Воробйов // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. - №1. - С. 7-11.
21. Гаватюк Л.С. Прибутковість українських підприємств: реалії сьогодення / Л.С. Гаватюк, Н.В. Дармограй, Г.М. Хімійчук. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/1/9.pdf>
22. Гаврилко П.П. Вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України / П.П. Гаврилко. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2016_21_3/30.pdf

23. Герчикова И.Н. Финансовый менеджмент: Учебное пособие / И.Н. Герчикова. – М.: Издательство АО “Консалтбанкир”, 1996. – 208 с.
24. Годес О.Д. Фінансовий контролінг на підприємстві / О.Д. Годес // Європейський вектор економічного розвитку. - 2013. - № 1 (14). - С. 59-65.
25. Городянська Л.В. Особливості обліку гудвіла та методи оцінки його вартості на підприємстві / Л.В. Городянська // Фінанси України. – 2007. - № 4. – С. 11-126.
26. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
27. Григораш Т.Ф. Теоретичні підходи до розуміння поняття «Дивідендна політика» як фактора управління власним капіталом / Т.Ф. Григораш, В.В. Артеменко, А.О. Бондаренко // Молодий вчений. – 2017. – № 5 (45). – С. 556-560. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5/124.pdf>
28. Гридчина М.В. Финансовый менеджмент: Курс лекцій / М.В. Гридчина. – К.: МАУП, 1999 – 136 с.
29. Давидов О.І. Визначення вартості власного капіталу під час оцінки вартості підприємств / О.І. Давидов. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/23-1-2017/23.pdf>
30. Дайле А. Практика контроллинга: пер. с нем. / А. Дайле. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 336 с.
31. Данілов О.Д. Механізм оподаткування дивідендів: корпоративний аспект / О.Д. Данілов, Д.М. Серебрянський // Фінанси України. – 2006. - № 6. – С. 35.
32. Дем'янчук М.А. Напрями формування джерел фінансового забезпечення сталого розвитку підприємства / М.А. Дем'янчук, В.В. Станкова // Молодий вчений. – 2017. – № 5 (45). – С. 561-567. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5/125.pdf>
33. Денис О.Б. Напрямки вдосконалення дивідендної політики вітчизняних акціонерних товариств / О.Б. Денис, Н.В. Дунас // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.1. - С. 190-195.
34. Денисенко Л.О. Шляхи поліпшення процесу формування прибутку на підприємстві / Л.О. Денисенко, Н.В. Сусик // Технології та дизайн. – 2013. - № 1 (6). - С. 1-9.
35. Дикки Т. Бюджетирование малого бизнеса: [пер. с англ.] / Т. Дикки. – СПб.: Полигон, 1999. – 204 с.
36. Долінський Л.Б. Моделі оцінювання боргових цінних паперів із урахуванням ймовірностей дефолтів / Л.Б. Долінський // Фінанси України. – 2010. - № 6. – С. 89-99.
37. Дячек С.М. Методи оптимізації структури капіталу підприємства / С.М. Дячек // Економічний вісник університету: зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету. – 2011. – Вип.16/2. – С. 94-99.
38. Заворотній Р.І. Методологія оцінки вартості підприємств, що перебувають у тривалій фінансовій кризі / Р.І. Заворотній // Фінанси України. – 2015. – № 2 (231). – С. 111-126.

39. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
40. Закон України “Про інвестиційну діяльність” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
41. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
42. Закон України «Про акціонерні товариства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
43. Закон України «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
44. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>
45. Закон України «Про заставу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>
46. Закон України «Про обіг векселів в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
47. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>
48. Закон України «Про режим іноземного інвестування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>
49. Закон України «Про фінансовий лізинг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>
50. Запатріна І.В. Програмно-цільовий метод бюджетування у контексті стратегічного та середньострокового планування / І.В. Запатріна, Т.Б. Лебеда // Фінанси України. – 2006. - № 10. – С. 18-31.
51. Зимовець В.В. Ефективність надання державних гарантій підприємствам України / В.В. Зимовець // Фінанси України. – 2014. – № 12 (229). – С. 56-68.
52. Івченко Л.В. Власний капітал: джерела формування та функції / Л.В. Івченко, Н.Л. Удовик. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/1/13.pdf>
53. Ісмаїлов В.Б. Методи та інструменти залучення довгострокового капіталу / В.Б. Ісмаїлов // Фінанси України. – 2004. - № 8. – С. 97.
54. Каламан О.Б. Особливості формування операційного прибутку підприємств виноградарсько-виноробного під комплексу / О.Б. Каламан. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/No1/149.pdf>
55. Климчик С.В. Підходи до економічної вартості підприємств України / С.В. Климчик // Фінанси України. – 2007. - № 3. – С. 106-112.
56. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 768 с.

57. Ковалев В.В. Управление финансами / В.В. Ковалев – М.: ФБК-ПРЕСС, 2002. – 224 с.
58. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности [Текст]: учебник для вузов / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 432 с.
59. Коваленко М.А. Оцінка ефективності санації підприємств / М.А. Коваленко, Н.В. Лобанова // Фінанси України. – 2005. - № 3. – С. 147.
60. Коваленко М.А. Санація підприємств регіону та фінансові джерела її проведення / М.А. Коваленко, Н.В. Лобанова // Фінанси України. – 2004. - № 8. – С. 69.
61. Колесова І.В. Використання факторингу в управлінні фінансами корпорації / І.В. Колесова // Фінанси України. – 2004. - № 3. – С. 135.
62. Коретчук Н. Проблеми управління капіталом підприємства в умовах ринкової трансформації економіки України / Н. Коретчук, Н. Шведа. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/15543/2/Conf_2016_Koretschuk_N-The_problems_of_companys_52-53.pdf
63. Король В.А. Проблеми управління фінансами відкритих акціонерних товариств / В.А. Король // Фінанси України. – 2007. -№ 2. – С. 113-119.
64. Кочкодан В.Б. Побудова системи управління структурою капіталу підприємства / В.Б. Кочкодан. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/7_2_2016ua/10.pdf
65. Кривов'язюк І.В. Капіталізації як основа динамічного розвитку підприємств / І.В. Кривов'язюк, І.М. Пушкарчук, Ю.В.Волинчук // Економічний форум. – 2017. – № 1. – С. 135-143.
66. Любка О.В. Призначення і сутність фондових цінних паперів / О.В. Любка // Фінанси України. – 2004. - № 5. – С. 156.
67. Лютий І.О. Формування механізму управління емісійною діяльністю підприємства на ринку облігацій / І.О. Лютий, Т.В. Нічосова // Фінанси України. – 2008. - № 6. – С. 45-53.
68. Мамонтова Н.А. Джерела самофінансування підприємств: їх склад та структура за кризових умов / Н.А. Мамонтова, О.В. Менделюк // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка». – 2017. – Випуск 4 (32). – С. 59-62.
69. Масловська Л.Ц. Операції факторингу в управлінні дебіторською заборгованістю сільськогосподарських підприємств / Л.Ц. Масловська, І.В. Абрамова, Л.В. Недільська. // Фінанси України. – 2010. - № 6. – С. 100-107.
70. Мелкумов Я.С. Организация и финансирование инвестиций [Текст]: учебное пособие / Я.С. Мелкумов. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 248 с.
71. Мельник Н.В. Ціна капіталу джерел фінансування реальних інвестицій на промисловому підприємстві / Н.В. Мельник // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 5/1. – С. 67-73.
72. Мельник О.В. Емісійна діяльність підприємств гірничодобувної промисловості з випуску корпоративних облігацій / О.В. Мельник, Т.П. Якимчук // Фінанси України. – 2008. - № 1. – С. 118-126.

73. Мендрул О.Г. Управління вартістю підприємств: монографія/ О.Г. Мендрул. - К. : КНЕУ, 2002 – 272с.

74. Михасик О.Д. Основні проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні / О.Д. Михасик // Молодий вчений. – 2017. – № 1 (41). – С. 666-669. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/159.pdf>

75. Міцкевич Н.В. Управління інвестиційним процесом розвитку підприємства / Н.В. Міцкевич, В.В. Маньківський. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/1/28.pdf>

76. Нагорна О.В. Система фінансового забезпечення підприємств житлово-комунального господарства / О.В. Нагорна [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-9-2016/17-vipusk-9-lyutij-2016/1784-nagorna-o-v-sistema-finansovogo-zabezpechennya-pidpriemstv-zhitlovo-komunalnogo-gospodarstva>

77. Науменкова С.В. Використання структурованих цінних паперів для фінансування корпорацій в Україні / С.В. Науменкова, Т.Г. Буй // Фінанси України. – 2010. - № 2. – С. 89-101.

78. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

79. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 «Зобов'язання»

80. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12 «Фінансові інвестиції»

81. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 13 «Фінансові інструменти»

82. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 «Оренда»

83. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19 «Об'єднання підприємств»

84. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2 «Консолідована фінансова звітність»

85. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 24 «Прибуток на акцію»

86. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

87. Нескородева І.І. Дослідження сутності економічної категорії “фінансова діяльність підприємства” / І.І. Нескородева, Ю.О. Коцегуб // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2013. - № 41.- С. 200-204.

88. Николишин С.Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним / С.Є. Николишин // Молодий вчений. – 2017. – № 2 (42). – С. 299-303. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/2/71.pdf>

89. Нікбахт Е. Фінанси: пер. з англ. [Текст] / Е. Нікбахт, А. Гроппелі. - К.: Основи, 1993. - 383 с.

90. Оксенюк К.І. Фінансове забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні / К.І. Оксенюк // Молодий вчений. – 2017. – № 7 (47). – С. 440-443. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/7/98.pdf>

91. Офіційний сайт ЖДТУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ztu.edu.ua/>

92. Петленко Ю.В. Удосконалення структури капіталу компанії як умова підвищення її капіталізації / Ю.В. Петленко, Г.В. Решетова // Фінанси України. – 2012. – № 3. – С. 102- 109.

93. Петленко Ю.В. Організація служби фінансового менеджменту на підприємстві / Ю.В. Петленко // Фінанси України. – 2004. - № 5. – С. 94.

94. Передерієва С.О. Форми та інструменти фінансової санації підприємств / С.О. Передерієва // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Ч. 1. – 2013. - № 1(190). - С. 146-149.

95. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/nk/>.

96. Пройда-Носик Н.Н. Управління вартістю і структурою капіталу підприємства як елемент фінансової безпеки / Н.Н. Пройда-Носик, Л.В. Петришинець // Фінанси України. – 2010. - № 6. – С. 117-124.

97. Романишин В.О. Ринок боргових зобов'язань як альтернативне джерело фінансування підприємств в Україні / В.О. Романишин, О.В. Булавинець // Фінанси України. – 2014. – № 11 (228). – С. 116-124.

98. Рудченко О.Ю. Формування власного капіталу як складова розвитку малого підприємництва / О.Ю. Рудченко, С.О. Клименко // Фінанси України. – 2008. - № 6. – С. 54-62.

99. Рупняк М.Я. Фінанси акціонерних товариств / М.Я. Рупняк // Фінанси України. – 2004. - №5. – С. 105.

100. Рупняк М.Я. Фінансові методи регулювання діяльності акціонерних товариств / М.Я. Рупняк // Фінанси України. – 2005. - № 9. – С. 56.

101. Савіцький А.В. Сучасні аспекти підвищення прибутку підприємства за умов розвитку ринкової економіки / А.В. Савіцький // Економіка і суспільство. – 2017. – Випуск № 8. – С. 349-353. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/61.pdf

102. Слав'юк Р.А. Структурування власного капіталу підприємств України / Р.А. Слав'юк // Фінанси України. – 2005. - № 8. – С. 23.

103. Смоленюк Р.П. Управління формуванням і використанням фінансових ресурсів / Р.П. Смоленюк // Інноваційна економіка. – 2013. -№ 2 (40). - С. 260-265.

104. Стефаненко М.М. Застосування методологічного інструментарію контролінгу в фінансовому управлінні вітчизняних підприємств / М.М. Стефаненко // Фінанси України. – 2007. - № 5. – С. 144-151.

105. Стефанишин О.Б. Дослідження особливостей складу та структури капіталу торговельної сфери / О.Б. Стефанишин // Економіка. Управління. Інновації. – 2016. – Випуск № 2 (17).

106. Стефанюк І.Б. Поняття, сутність і причини виникнення контролінгу / І.Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2005. - № 2. – С. 146.

107. Стригуль Л.С. Економіко-методичне забезпечення оцінки достатності фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах господарювання / Л.С. Стригуль. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/107.pdf>

108. Терещенко О.О. Поняття «контролінг» та «управлінський облік» у теорії і практиці / О.О. Терещенко // Фінанси України. – 2006. – № 8. – С. 137-145.

109. Терещенко О.О. Управління вартістю підприємства в системі фінансового менеджменту / О.О. Терещенко, М.В. Стецько // Фінанси України. – 2007. - № 3. – С. 92-100.

110. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств [Текст]: навч. посібник / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2000. – 412 с.

111. Терещенко О.О. Фінансові доміанти реструктуризації підприємств / О.О. Терещенко, Н.В. Волошанюк // Фінанси України. – 2009. - № 4. – С. 82-90.

112. Турило А.М. Оцінка вартості підприємства в системі фінансово-економічної стратегії його розвитку / А.М. Турило // Фінанси України. – 2009. - № 5. – С. 95-100.

113. Финансовый бизнес-план: [учебное пособие] / Под. ред. д.э.н., проф. В.М. Попова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 480 с.

114. Финансовый менеджмент. Теория и практика [Текст] : Учебник / Под ред. Е.С. Стояновой. - М.: "Перспектива", 2010. - 655с.

115. Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посібник / За ред. В.М. Федосова. – К.: Либідь, 1993. – 247 с.

116. Фінанси підприємств: підручник [Текст] / Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 571 с.

117. Фінансова діяльність підприємства [Текст] : підручник / О.М. Бандурка [та ін.]. – Київ : Либідь, 1998. – 312 с

118. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: підручник / Л.О. Омелянович [та ін.]; за ред. Л.О. Омеляновича. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Знання, 2011. – 231 с.

119. Фінансовий менеджмент : [підручник] / А.М. Поддєрьогін [та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. -535 с.

120. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник: Курс лекцій/ За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 432 с.

121. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

122. Чернякова Р.А. Формування оптимальної структури капіталу підприємства / Р.А. Чернякова // Економіка харчової промисловості. – 2013. - № 1(17). - С. 43-45.

123. Чумаченько М.Г. Управління вартістю компанії на основі ціннісного підходу / М.Г. Чумаченько, В.А. Панков // Фінанси України. – 2004. - № 2. – С. 66.

124. Шевцова О.Й. Емісійна діяльність підприємств як основа формування зовнішнього інвестиційного потенціалу / О.Й. Шевцова, Н.М. Чуприна // Фінанси України. – 2006. - № 7. – С. 116-122.

125. Шеремет А.Д. Финансы предприятий [Текст]: учебное пособие / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулин. – М. : ИНФРА-М, 1999. – 343 с.

126. Шершньова З.Є. Стратегічне управління [Текст]: навч. посібник / З.Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К. : КНЕУ, 1999. – 384 с.

127. Шиндирук І.П. Економіко-математичне моделювання та оптимізація структури капіталу підприємств/ І.П. Шиндирук // Фінанси України. – 2012. – № 2. – С. 111-118.

128. Юрків Н.Я. Фінансування підприємств реального сектору економіки: шляхи вдосконалення / Н.Я.Юрків // Фінанси України. – 2012. – № 7. – С. 118- 127.

3.3. Методичні рекомендації:

1. Адонін С.В. Конспект лекцій з дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва» – додається в НМКД.

2. Адонін С.В. Методичні матеріали до виконання самостійної роботи з дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва» – додається в НМКД.

Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання.

3.4. Інформаційні ресурси:

1. Державна установа "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України". Спосіб доступу: <http://smida.gov.ua>

2. Електронна бібліотека українських підручників. Спосіб доступу: <http://www.pidruchniki.ws>

3. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvnad.org.ua.

5. Офіційний сайт Національного банку України www.bank.gov.ua

6. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України www.ukrstat.gov.ua

7. Професіонал в сфері фінансов. Спосіб доступу: <http://www.financepro.ru>

8. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.

9. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru.

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів підприємництва» – залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- поточного контролю на семінарських заняттях;
- письмових контрольних робіт

Критерії успішності

Оцінки «відмінно» заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений (ознайомлена) з основною і додатковою літературою. Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться студентам, які засвоїли основні поняття та принципи сучасної економічної теорії, вільно оперують економічними категоріями та інтерпретують графічні економічні моделі, усвідомлюють зв'язки між основними економічними явищами та процесами, творчо та коректно використовують їх при розв'язанні задач.

Оцінки «добре» заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) повне знання навчального матеріалу, успішно виконав (виконала) передбачені програмою завдання, засвоїв (засвоїла) рекомендовану основну літературу. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили системні знання понять та принципів економічної теорії і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінки «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково впорався з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки в усних відповідях та при виконанні завдань контрольних робіт, мали серйозні труднощі у спробах усунути ці помилки самостійно.

Оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» еквівалентні оцінці «зараховано».

Оцінка «незадовільно» виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою. Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання базових положень сучасної економічної теорії або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.

Оцінка «незадовільно» еквівалентна оцінці «незараховано».